

Moravskoslezská
vědecká knihovna
v Ostravě

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

Napíšu diplomku (od začátku do konce)

Lekce 8 **Citování a parafrázování**

Jak na závěrečnou práci

Lekce 3 **Citování a parafrázování**

Pavína Tassanyi alias DiploGuru Pája
Moravskoslezská vědecká knihovna
a Národní technická knihovna

Citace X parafráze

Citace – text, který bychom lépe nezformulovali

Parafráze – má **vlastní formulace** textu nebo myšlenky někoho jiného, nesmím změnit význam původního textu/myšlenky

Parafráze **není obměna** některých slov za jejich synonyma!

Na zdroj musíme **odkázat v obou případech!**

Odkazovat na zdroj se nemusí...

Obecně známá fakta (pokud informaci nevyvracíme)

Mt. Everest je se svou výškou 8848 m nejvyšší horou světa.

Encyklopedická fakta/vzorce/... *Radon je chemický prvek patřící do skupiny vzácných plynů s chemickou značkou Rn.*

Odkazovat na zdroj se nemusí...

Informace, které lze u cílové skupiny očekávat -
základní znalosti daného oboru (váš odborný text
budou číst odborníci, nepodceňovat je)

Biolog ví, co je buňka. Učitel materiálového
inženýrství ví, co jsou plastifikátory.

Vlastní myšlenky a data, které použiju poprvé
(autoplagiátorství)

Když nevím: Je pravděpodobné, že se mě u
obhajoby zeptají, odkud jsem informaci čerpala?

Citace X parafráze

Nevýhody doslovné citace:

Je příliš dlouhá / krátká

Zvyšování kvóty omezující přímé citace

Staré zdroje napsané v jiném stylu – vypadá to trochu divně

Cizojazyčné zdroje v AJ je třeba dobře přeložit a uvést originál

Nightingaleová (1946, **str. 8**) ve své knize říká:
„Základním pravidlem ošetrovatelství, první a poslední věcí, na kterou musí každá sestra upínat svou pozornost, první nezbytností vůči pacientovi, bez které je vše ostatní, co byste pro něj mohli udělat k ničemu a téměř bych řekla že to můžete vynechat, je: Udržujte vzduch, který vdechuje stejně čistý jako venkovní vzduch, aniž byste pacienta ochladili.“ (překlad autorky)¹

Nightingaleová (1946, **str. 8-10**) upozorňuje na podstatnou roli, kterou hraje čerstvý vzduch v péči o pacienta.

-
- 1) **Text originálu:** *„The very first canon of nursing, the first and the last thing upon which a nurse's attention must be fixed, the first essential to a patient, without which all the rest you can do for him is as nothing, with which I had almost said you may leave all the rest alone, is this: TO KEEP THE AIR HE BREATHES AS PURE AS THE EXTERNAL AIR, WITHOUT CHILLING HIM.“*

Kde parafráze začíná a kde končí

Citát – začátek a konec **jasně odlišen uvozovkami, kurzívou** nebo samostatným **odstavcem**

„Udržujte vzduch, který vdechuje stejně čistý jako venkovní vzduch, aniž byste pacienta ochladili“ (Nightingaleová 1946, str. 8).

Parafráze – je také potřeba oddělit od vlastního textu. **Musí být zřejmé, kde končí naše myšlenka a začíná cizí.** Ideální je oddělit parafráze **odkazem / stylově / graficky (nový odstavec)**

Kde parafráze začíná a kde končí

Jaderná či nukleární fúze je typ jaderné reakce, při které dochází ke slučování atomových jader lehčích prvků v jádra těžších prvků a zároveň k uvolnění energie. Termojaderná fúze probíhající za vysokých teplot je zdrojem energie většiny hvězd včetně Slunce. Jaderná fúze je v principu opakem štěpení jader těžkých prvků **(Novák, 2020, s. 7)**

Proti slučování jader působí odpuzivá elektrická interakce (obě jádra jsou kladně nabitá). Dostanou-li se však lehká jádra dostatečně blízko k sobě, aby překonala Coulombovu bariéru, převládne nad elektrickou silou přitažlivá jaderná síla a obě jádra se sloučí. Rozdíl mezi klidovými hmotnostmi jader před a po sloučení se uvolní ve formě energie. Jedním ze způsobů, jak může fúze probíhat, je působení vysoké teploty a tlaku, kdy do sebe jádra mohou narazit s dostatečnou energií k překonání coulombovské bariéry. V tom případě mluvíme o termonukleární fúzi.

V jádru Slunce a dalších menších hvězd hlavní posloupnosti probíhá takzvaný proton-protonový cyklus, kdy se slučují samotné protony (jádra vodíku) na helium. U větších hvězd ke stejné proměně dochází cyklem C-N-O.

Ve starších hvězdách dále dochází k 3-alfa reakci, kdy se protonovým cyklem vytvořené helium přeměňuje na uhlík. Ve větších hvězdách pak fúzemi vznikají i další prvky jako je neon, kyslík nebo křemík. Nejtěžší prvek vznikající ve hvězdách termonukleární fúzí je železo, které má příliš silné vazby (fúze energii neprodukuje, ale spotřebovává) a při jeho nahromadění dochází ke gravitačnímu kolapsu a explozi supernovy. Těžší prvky ve vesmíru vznikají jinými typy nukleosyntézy, například při této explozi **(Drábová, 2019, s. 102)**

Jméno autora v závorce

Ve své knize **Novák** tvrdí že „.....
.....“ (2015, str. 3).

Jméno autora už jsme zmínili – je jasné, že dokument, na který odkazujeme v závorce, se váže k němu

„*Výsledky pozorování naznačují* .....
.....“ (**Novák** 2015, str. 3).

Klasická přímá citace, jméno autora je až za tím, co říká

Jméno autora v závorce

..... ale výsledky mohou být částečně zkreslené, tvrdí Novák (Novák 2015, str. 3).

Duplikace odkazů k autorovi, není to chyba, vypadá to trochu blbě

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

www.techlib.cz

Kurz **Napišu diplomku** je určen studentům vysokých škol, kteří se potýkají s napsáním akademické práce. Obsahem kurzu jsou tipy a zkušenosti z praxe, které jsme načerpali během svých akademických úspěchů i nezdarů a rádi bychom je znali dříve, než jsme začali psát své vlastní práce. Nejedná se o žádný oficiální postup nebo návod spojený s konkrétní akademickou institucí, nároky jednotlivých škol na vypracování práce se mohou lišit!

Moravskoslezská
vědecká knihovna
v Ostravě

<https://elearning.svkos.cz/>

#diploguru

facebook.com/napisudiplomku/

diploguru@gmail.com